

ГАЗЕТА ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ «ВСЕУКРАЇНСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ ОСІБ З ІНВАЛІДНОСТЮ ЗІ СЛУХУ» «УКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО ГЛУХИХ»

НАШЕ ЖИТТЯ

№ 4-5 — 2024

**НАША ОСНОВНА
ТРАДИЦІЯ –
ЦЕ СЛУЖІННЯ ГЛУХИМ**

ІНТЕРВ'Ю З НАТАЛЕЮ ТКАЧ

Наша основна
традиція –
це служіння
глухим
4-7 стор.

Шановні читачі!

Новини все накопичуються і накопичуються, заповнених сторінок все більше і більше... Квітень і травень були багаті подіями, про які хочеться розповісти, не забути, залишити в пам'яті. І хоча не завжди є можливість дотримуватися графіка виходу газети, вона жива, вона вийшла знову. Вона ось – перед вами!

З повагою редактор «НЖ»

Анонси:

10 «Ерудит» з мріями про перемогу

у своїх творчих роботах на тему «Найкращий подарунок» учасники II етапу XVI Всеукраїнського конкурсу «Ерудит» написали, що мріють про перемогу над ворогом, про щасливе майбутнє на вільній, квітучій землі;

14 «Долучайтеся до підтримки права на жестову мову!»

добірка офіційної інформації про відзначення Міжнародного тижня глухих людей у 2024 році;

17 Миколаївський професійний промисловий ліцей: навчання глухої молоді триває

тут з 2002 року здійснюють підготовку осіб з порушеннями слуху за професією «Кондитер»;

18 «Свято з нагоди Дня перекладача жестової мови»

розповідь про урочистий захід у Київському фаховому коледжі прикладних наук.

НАШЕ ЖИТТЯ

Комп'ютерний набір і верстка виконані відділом організаційної та видавничої роботи виконавчого апарату ЦП УТОГ
Реєстраційний № 753, серія КВ, від 28 липня 1994 р.
Адреса редакції: 03150, м. Київ-150, вул. Велика Васильківська, 74.

Газета видається з 1967 року,
виходить раз на місяць
№ 04-05 (2553-2554)
Квітень-Травень 2024

Редактор
Н. КАМЕНСЬКА
Комп'ютерна верстка та дизайн
П. МОРГУНОВ

ourlife@ukr.net

ourlife.utog@gmail.com

<https://utog.org/ourlife>

<https://t.me/ourlifeinua>

<https://www.facebook.com/ourlife.utog/>

Наша основна традиція – це служіння глухим

Представниця середнього покоління династії Бабіних — **Наталія ТКАЧ**, добре відома в УТОГ. У травні вона відзначила свій ювілей, то ж нехай ця публікація буде своєрідним подарунком їй

— Наталю, як вплинули на формування Вашої особистості перші дитячі враження від родини та світу глухих?

— Мої перші дитячі враження пронизані світом глухих та родиною, де мовою спілкування були і є жести.

Я народилася в одному з найвіддаленіших куточків колишнього СРСР — у закритому місті Красноярськ-26, а згодом наша сім'я переїхала до Норильська, де працювали мої батьки.

З нами жив мій дідусь по батькові, який перед Другою світовою війною жив у Румунії. Після війни ці землі стали частиною СРСР, і мій дідусь, не знаючи російської мови, став наполегливо її вивчати. Він і мене також навчав.

Отже, я зростала в середовищі, де жестова мова була основною. Мене віддали до спеціального дитячого садка для глухих у Красноярську, оскільки в Норильську такого закладу

не було. Туди мені доводилося літати на літаку, переліт займав 4 години, тому мене забирали додому лише на канікулах. Хоча про дитячий садок у мене збереглися нечіткі спогади, він надав мені міцні основи знань, і вже у три роки я вмiла читати.

Пізніше, через відсутність у Норильську спеціальної школи, мої батьки вирішили переїхати до Одеси.

— Отже, так Ви стали одеситкою...

— Я мешкала у багатьох містах, але серце моє належить Одесі. «Я народився в Одесі. Чи я хвастаюсь? Звісно, так. Багато хто мріяв би про це, але не кожному дано таке щастя», — так колись сказав легендарний Леонід Утьосов. Багато людей може не зрозуміти суть цих слів, але я, безумовно, розумію. Хоча я і не народилася в Одесі, але саме там народилася моя душа. Я дуже закохана у це місто за його колорит, за його унікальних мешканців

та за його власну мову — одеський діалект.

Моє дитинство в Одесі завжди було оточене глухими. Спочатку ми жили у кварталі, де переважала спільнота глухих. Поруч з нами, у сусідньому під'їзді, жила голова Одеського облвідділу УТОГ Валентина Іванівна Семенова, яка помітила мого батька і запросила його працювати в УТОГ. У гуртожитку на вулиці Сегедській, де також переважали глухі мешканці, я дружила з сусідськими дітьми. Хоч вони і були чуючими, я вільно спілкувалася з ними за допомогою жестової мови.

— Коли Ви вперше взяли участь у заходах УТОГ?

— Звісно, точну дату назвати навряд чи зможу, але змалечку брала активну участь у різноманітних заходах Культурного центру УТОГ (тоді це ще був Будинок культури), відвідувала всі репетиції та концерти. Особливо любила дивитися фільми з субтитрами, що було великою рідкістю для того часу. Також гастролювала з батьком та колективом мистецького самодіяльного об'єднання практично по всьому СРСР.

Під час канікул батько завжди забирав мене до себе на роботу в обласний відділ УТОГ, де я навчилася друкувати на машинці та спостерігала, як Валентина Іванівна допомагала глухим людям вирішувати їхні проблеми.

Я також любила бувати на роботі у мамі — на підприємстві «Електрик» УТОГ. Цікаво було спостерігати, як з порошку виробляється пластмаса і як на пресах формуються деталі. Там же мені за допомогою жестової мови розповідали про цей процес.

До нас додому, до моїх батьків часто приходили глухі гості з проханнями написати листа, заяву або щось перекласти. І батьки завжди їм допомагали. Можливо, на їхньому прикладі й у мене сформувалося бажання допомагати глухим.

— Де Ви навчилися і як почали працювати?

— Навчалась я в Одеській школі № 97 для слабкочуючих дітей. Ще зі шкільних років брала участь у різноманітних молодіжних ініціативах і завдяки цьому кожен день був новим викликом та можливістю для самовдосконалення.

У 1996 році почала працювати бібліотекарем та керувати культурно-масовим відділом в Одеському центрі культури та відпочинку УТОГ.

Після успішного закінчення юридичного коледжу в Чернігові Валентина Іванівна запросила мене до Одеської обласної організації УТОГ на посаду провідного спеціаліста з роботи з глухими.

Хочу особливо підкреслити, що не уявляю своє професійне та особисте зростання без впливу Валентини Іванівни Семенової, яка була моїм старшим наставником. Її суворість та вимогливість відкрили в мені нові можливості та допомогли зрости як особистості.

Моя робота в УТОГ — це не лише професія, але також місія та покликання. Я продовжую служити глухій спільноті з ентузіазмом та відданістю, завжди готова допомогти та підтримати тих, хто цього потребує.

— Особливе значення у Вашому житті мала участь у заходах для молоді, чи не так?

— Безумовно, участь у молодіжних ініціативах та заходах для молоді стала для мене справжнім викликом та водночас можливістю вплинути на майбутнє глухої спільноти.

Взявши участь у Всеукраїнському форумі молодіжних лідерів у 2003 році, я була обрана заступником президента Молодіжної організації глухих України (МОГУ), що стало для мене великою честю та відзначенням моєї роботи й зусиль.

У своїй роботі я завжди прагнула бути лідером, який не тільки керує, але й надихає інших на досягнення значних цілей. Участь у підготовці та проведенні заходів до 80-річчя УТОГ, «Ігор патріотів УТОГ» та багатьох інших

заходів стала справжнім випробуванням і для мене, і для всієї нашої молодіжної команди. Я пишаюся тим, що ми змогли впоратися з усіма викликами та зробити ці заходи незабутніми.

— Усі ці успіхи — завдяки спільній роботі в команді однодумців, а якими досягненнями (своїми і своїх рідних) Ви пишаєтеся?

— Я пишаюся своєю бабусею, яка, незважаючи на те, що через Другу світову війну закінчила лише 7 класів у школі для глухих, стала майстринею у своїй справі. Також пишаюсь своїм дідусем, який після війни зміг вивчити російську мову і стати грамотною людиною.

Своїми особистими досягненням я не люблю хвалитися, але вважаю своїм досягненням те, що для захисту глухих людей та їхніх прав разом із Вікторією Кириченко заснували «Сервіс УТОГ» і «Гарячу лінію УТОГ», створили інформаційний простір для глухих в Телеграмі під назвою «DeafUA».

— Які сімейні традиції Ви хотіли б зберегти і надалі?

— Питання про сімейні традиції заставляє мене задуматися. Але іншої відповіді я не можу дати: наша основна традиція — це служіння глухим.

— Попри всі обставини воєнного часу, Ви не пориваєте з Україною, берете активну участь у роботі експертної групи з дерусифікації української жестової мови. Які основні труднощі у цій роботі?

— Незважаючи на всі складнощі, я підтримую

зв'язок з Україною і продовжую брати участь у роботі з дерусифікації української жестової мови. Однак я була вимушена покинути експертну групу через нестачу часу, адже робота в експертній групі вимагає великої уваги й наполегливості в пошуку та знаходженні правильних жестів. Попри це, я завжди буду підтримувати ініціативи експертної групи і готова допомогти, якщо така потреба виникне.

— Перебуваючи зараз у Франції, щоб Ви хотіли запозичити у глухих французів для України?

— Знаходячись зараз у Франції, я бачу потенціал для України в запозиченні певних практик від глухих французів.

Нормою у французьких організаціях глухих є те, що у присутності хоча б одного глухого всі чуючі спілкуються жестовою мовою. Крім того, доступ глухих до будь-якої інформації та обслуговування перекладачами жестової мови у

Франції перебувають на найвищому рівні.

У той же час, досвід організації типу УТОГ як соціальної служби та центру проведення культурно-масових заходів є унікальним і відсутнім у більшості країн Європи. Французи могли б навчитися цього від УТОГ, а ось УТОГ, своєю чергою, може дещо повчитися від французів. Управління організаціями глухих повинно бути покладено на самих глухих, і чуючим спеціалістам, які працюють у наших організаціях, необхідно володіти жестовою мовою та знати культуру глухих. На жаль, в Україні такої практики немає: багато чуючих працюють в УТОГ, але не володіють жестовою мовою, навіть після багаторічного досвіду роботи.

— У спільноті глухих в Україні наразі відбуваються значні зміни. Про це свідчить й активність наших людей, де б вони не були, в дерусифікації своєї рідної жестової мови. Впевнені, що буде нагода застосувати французький досвід в Україні і в майбутньому не раз згадати влучний вислів нашого Кобзаря: «І чужому научайтесь, й свого не цурайтесь!»

Знайомтесь: переможці конкурсу «Людина року в УТОГ» – 2024!

Вдруге відбувся Всеукраїнський конкурс «Людина року в УТОГ». Голосування за кандидатів на визначення переможців проводилося в телеграм-каналі «DEAF-КУЛЬТУРА» з 29 березня до 5 квітня. Серед 18 номінантів шляхом онлайн-голосування стали переможцями у наступних номінаціях:

«Волонтер»

Неоніла ТАБАЧУК (40% від 1090 голосів) — волонтерка, активістка Рівненської обласної організації УТОГ. З перших днів повномасштабного вторгнення росії в Україну жінка плете сітки, нарізає для цього смужки з тканини, а також виготовляє окопні свічки. Жартує, що ходить до волонтерського штабу, як на роботу. Каже, що це її маленький внесок у спільну працю для Перемоги. Життєве кредо Неоніли — «Роби добро! Знай: воно повернеться тобі сторицею» — є не просто словами, а принципом, яким жінка керується у всіх сферах свого життя. Її приклад доводить, що навіть у найважчих ситуаціях можна знайти силу та можливості для власного розвитку та допомоги іншим.

«Успіх»

Жан ТАРНАВСЬКИЙ (44% від 989 голосів) — член Чернівецької обласної організації УТОГ. Це людина, закохана у пісню. Тридцять років він виходить на сцену з піснями у жестовому виконанні. Цьому виду мистецтва він навчає дітей в обласному навчально-реабілітаційному центрі «Родина» і передає молоді свою любов до пісні. Він активно сприяє дітям з інвалідністю зі слуху в їх соціально-культурній реабілітації, адаптації та інтеграції в суспільство. Бере активну участь у різних конкурсах і фестивалях, має численні нагороди за свою виконавську майстерність.

«Професіонал»

Олег ТАРНАВСЬКИЙ — член Харківської обласної організації УТОГ (66% від 468 голосів).

Вже у шкільні роки Олег проявив себе як людина творча й ініціативна, захоплювався малюванням і брав активну участь у шкільній самодіяльності.

Мріяв стати дизайнером і вирішив почати з роботи у прасувальному цеху. Пізніше записався на курси крою та шиття в одну з компаній дистанційного навчання, а потім вступив до приватної школи «Бутік». З часом став сам моделювати і здобув визнання як дизайнер чоловічого одягу.

Зараз Олег мешкає та працює в Харкові. Він — лауреат I Міжнародного тижня моди серед глухих дизайнерів, який відбувся в Берліні («I International Deaf Fashion Week»). Переможець багатьох конкурсів, показів мод, учасник показів «KHARKOV FASHION DAYS», «KYIV FASHION WEEK». У 2013 році він був нагороджений щорічною премією «Подолання» Харківської ГООІ «Креавіта». Має власний бренд одягу «Nawski», свою студію й ательє.

«Освітянин»

Василь СТЬОПКІН (90% від 373 голосів) з 1999 року працює вчителем Київської спецшколи № 9, веде шкільний драматичний гурток і його вихованці неодноразово завойовували призові місця на дитячих творчих фестивалях. Викладав українську жестову мову, а з 2005 року він — вчитель праці, але не тільки навчає корисним трудовим навичкам, а ще й проводить бесіди, розвиваючи мислення та інтелект учнів. Є членом Об'єднання нечуючих педагогів, співавтором першої в Україні навчальної програми з будівельної справи та програми з української жестової мови. Незважаючи на складнощі воєнного часу, продовжує педагогічну діяльність, навчаючи школярів праці та викладаючи жестову мову дорослим, зокрема студентам Київського державного педагогічного університету імені М. Драгоманова. Продовжує робити посильний внесок у культуру глухих.

Щиро вітаємо переможців у номінаціях Всеукраїнського конкурсу «Людина року в УТОГ – 2024» і бажаємо їм подальших успіхів!

«Ерудит» з мріями про перемогу

Звичайно, йдеться не про перемогу в II етапі XVI Всеукраїнського конкурсу «Ерудит», хоча впевнені, що це також було мрією всіх 17 учасників. У своїх творчих роботах на тему «Найкращий подарунок» щонайменше 80% фіналістів написали, що мріють про перемогу над ворогом, про повернення рідних і близьких з фронту, про щасливе майбутнє на вільній, квітучій землі.

Наближався 800 день повномасштабної війни, але попри все УТОГ спільно з Міністерством освіти і науки України знайшли можливість знову зібрати старшокласників (хай навіть віртуально) на конкурсі «Ерудит». Вже стало традицією давати його учасникам тестові завдання з 8 основних предметів шкільної програми і творче завдання. Підготували їх в Інституті модернізації змісту освіти.

Оргкомітет Конкурсу цього року ще більш серйозно підійшов до питань безпеки учасників, розробивши і надіславши закладам освіти Інструкцію з техніки безпеки. В ній було рекомендовано адміністраціям шкіл обладнати комп'ютерні місця для онлайн участі учнів у конкурсі у сховищах на випадок повітряної тривоги, бомбардувань та обстрілів, а також дотримуватися вимог академічної доброчесності. Хоча не всі школи дотримувалися всіх цих вимог, на щастя, обстрілів у цей день, 2 травня, не було, а виявлені факти недоброчесності були враховані членами журі при перевірці конкурсних робіт.

Отже, серед глухих здобувачів освіти переможцями стали:

- **I місце — Андрій ЛІСКОВ**, учень 12 класу Березівської спеціальної школи Жито-

мирської обласної ради;

- **II місце — Микола БУДАНЕВИЧ**, учень 12 класу Комунального закладу «Вінницька спеціальна школа» Вінницької обласної ради;
- **III місце — Ярослав КОЗІНСЬКИЙ**, учень 12 класу Комунального закладу «Кисляцька спеціальна школа» Вінницької обласної ради;

Серед здобувачів освіти зі зниженим слухом перемогли:

- **I місце — Роман ГОРЧИН**, учень 12 класу Комунального закладу Львівської обласної ради «Підкамінська спеціальна школа з поглибленою професійною підготовкою»;
- **II місце — Оксана БЛОНСЬКА**, учениця 12 класу Калуської спеціальної школи Івано-Франківської обласної ради;
- **III місце — Сергій КАМЕНЧУК**, учень 12 класу Комунального закладу «Кисляцька спеціальна школа» Вінницької обласної ради.

Усім учасникам конкурсу надіслані дипломи за участь і подарунки, а переможцям — нагородні дипломи та цінні призи.

Бажаємо всім їм подальших успіхів у житті і пошуку свого шляху, а найголовніше — здійснення мрій про мир!

Велика подяка всім, хто попри такий складний час, долучився до підготовки та проведення XVI Всеукраїнського конкурсу «Ерудит»: адміністраціям і педагогічним колективам шкіл, Міністерству освіти і науки, Інституту модернізації змісту освіти, Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України.

Виступи учасників У пленумі ЦП ГО «УТОГ»

від 27.03.2024 року

ВОРОБЕЛЬ Г.М.

директорка Хмельницької загальноосвітньої школи № 33

Доброго дня! Слава Україні, слава ЗСУ! Сьогодні Україна перебуває у стані війни і я хочу розповісти про роботу Штабу в Хмельницькій школі для допомоги глухим біженцям. Завдяки тісній співпраці з Центральним правлінням УТОГ на початку війни, коли з Києва й інших міст почали виїжджати переселенці на захід, втікати від війни, в школі було створено Штаб глухих біженців України.

На сьогодні ми прийняли 850 осіб з порушеннями слуху, надали близько 25 тонн гуманітарної допомоги людям з гарячих точок — з міст Чернігів, Суми, Харків, Охтирка. Робота штабу полягала в тому, що ми допомагали обслуговувати глухих осіб у військоматах, надавали їм різні послуги, адже в Хмельницькій обласній організації УТОГ не було перекладача, вона виїхала за кордон, а у нас у школі працюють 3 перекладачі жестової мови, які мають посвідчення ЦП УТОГ. Тому ці перекладачі активно долучилися до роботи з глухими.

Був такий випадок, коли в один день до нас приїхали 40 осіб, ми всіх їх прийняли, вони ночували в школі. Потім міська влада виділила

нам готель, де ми всіх розмістили, згодом нам виділили ресторан, де ми харчували глухих біженців тричі на день. У ресторані працювали наші вчителі, які допомагали готувати їжу, а в дорогу давали людям бутерброди, пайки.

Багато переселенців залишилися в Хмельницькому, ми в Штабі взяли їх під своє крило. Протягом цих двох років ми надавали їм дуже багато допомоги — це послуги перекладача, продуктові набори, одяг і все, що можна було зробити.

Торік на Великдень штаб отримав 70 продуктивних наборів, які ми роздали глухим мешканцям міста і переселенцям, які знаходяться в місті. Така ж ситуація була до Міжнародного дня глухих — 80 продуктивних наборів роздали переміщеним особам та малозабезпеченим глухим людям в районах та обласному центрі. За зверненням штабу обласна рада виділила сертифікати на суму 500 гривень кожному переселенцю. Ще є переселенці, які народили тут дітей: ми забезпечили їх усім, чим могли — передали візочки, ліжечка.

Ми тісно співпрацюємо у розв'язанні багатьох проблем з міською адміністрацією.

Є багато глухих, які повертаються з-за кордону, вони телефонують нам, запитують: що, як, куди? У нас в місті є готель, там глухі можуть переночувати. Були такі випадки, що вони їхали поїздом, і ми допомагали чим могли — робили бутерброди, давали воду тощо. Волонтерська робота триває.

На жаль, наразі не дуже тісна співпраця з обласною організацією УТОГ, там зараз нова голова. Вона вчиться, а може не має бажання.

Ми просто виконуємо свій громадянський обов'язок, і я як член ЦП УТОГ не могла залишитися осторонь проблем глухих людей. Ми проводимо різноманітні заходи, зокрема 14 лютого було свято — День Валентина, зібрали гроші, які перерахували на дрон для ЗСУ, і все, що можемо — робимо.

Я дуже вдячна ЦП УТОГ за тісну співпрацю, нам багато підказували, давали поради, як правильно спрямувати свою роботу. Триває навчальна робота в школі, ми працюємо з глухими дітьми і серед них є багато переселенців, яким у нас комфортно навчатися, але я проти дистанційного навчання, бо глухим це нічого не дасть.

Ми зібрали 2 млн грн, зробили суперсучасні укриття для дітей, там є 2 великі кімнати, інтернет, все обладнано партами, меблями. Коли тривога, ми спускаємося в укриття і там продовжуємо урок.

Дякую всім за увагу. Бережіть себе і своїх рідних. Приїжджайте у Хмельницький, радо зустрінемо будь-кого.

ТРОЯН І.В.

головиня Дніпропетровської обласної організації УТОГ

Доброго дня всім! Вже 3 роки триває війна, за цей час держава не надала нам жодної допомоги. При цьому ЦП УТОГ не зупинило свою роботу, ми продовжуємо підтримувати глухих і надавати їм всебічну допомогу.

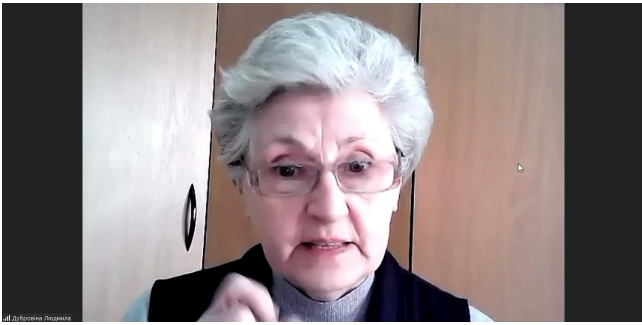
Особливу подяку я хочу висловити нашим перекладачам жестової мови, ніхто з них не

залишив глухих і не виїхав за кордон. В області багато переселенців і ці люди потребують подвійної уваги і допомоги. Усі наші працівники розуміють, що гроші ми повинні заробляти самі. Центральне правління УТОГ надає нам підтримку, але на все грошей не вистачає, тому ми заробляємо за рахунок оренди та надання допомоги в перекладі.

Що стосується оренди, то в порівнянні з довоєнним часом вона знизилась. Чому? Близько фронт й орендарі пішли на війну, інші виїхали в глиб України. Нас вбиває ще й сильне подорожчання комунальних послуг. Що казати, коли, припустимо, 1 кВт електроенергії зараз коштує більше 7 грн і взимку у нас комунальні більші, ніж сама оренда. За таких умов виживати важко, ми платимо за всі комунальні на загальних підставах. Наприклад, у Кривому Розі за орендоване приміщення взимку ми платимо за опалення понад 10 тис. грн. А ось, наприклад, земельний податок там складає 900 грн і ми кілька разів зверталися до влади з проханням допомогти нам як неприбутковій організації, але все одно ми платимо за все і нікого не цікавить, де ми будемо брати кошти на зарплату перекладачам.

Загалом за весь час війни ми не отримали жодної допомоги від міської і обласної влади і наші звернення залишаються без відповіді. Наприклад, у травні 2023 року ми просили мерію допомогти нам прибрати сміття поруч з порожньою будівлею гуртожитку, а в березні цього року отримали відповідь, що це не їх район. Десять місяців чекали, щоб отримати таку порожню відповідь!

На жаль, мушу зазначити, що особи з інвалідністю нині нікого не цікавлять: як ми живемо, чим ми дихаємо, як нам допомогти... В уряді немає відповіді на такі запитання. Тому я вважаю, що зараз дуже важливо згуртуватися навколо УТОГ, бо тільки УТОГ підтримує глухих і УТОГ працює заради глухих, а також заради перемоги і миру в Україні.

ДУБРОВІНА Л.І.

голови́ня Чернівецької обласної організації УТОГ

Доброго дня усім! Хочу сказати, що Чернівецька обласна організація УТОГ торік знаходилася в дуже важкому становищі через недостатнє фінансування на заробітну плату. В обласній організації у травні минулого року звільнилося 3 перекладачі й голова міської ТО і фактично організація залишилася без перекладачів. А ви самі розумієте, що метою нашої роботи за Статутом УТОГ є надання особам з інвалідністю зі слуху соціальної допомоги, організаційної допомоги, тому раптом залишитися без перекладачів — це було жахливо. Але, не дивлячись ні на що, обласна організація працювала, обслуговували глухих навіть наші глухі працівники, давали завдання їм і вони у силу своїх можливостей виконували цю роботу.

Хочу сказати, що я дуже щаслива, що, попри ці проблеми і кадрові проблеми в обласній організації, ми виконали повністю завдання по обслуговуванню глухих.

У нас на обліку 1348 осіб з інвалідністю і, незважаючи на те, що Чернівці — це мирне і тихе місто, через військовий стан 131 глуха особа і 27 дітей виїхали за кордон.

Попри всі проблеми, у нас немає жодної скарги, жодного незадоволення від глухих людей про те, що їм не надали допомогу, що їх не обслужили, що вони залишилися сам на сам зі своїми проблемами. І я вважаю, що це найголовніша оцінка нашої роботи.

З допомогою Центрального правління УТОГ

ми вирішили проблему із заробітною платою наших перекладачів і вже у грудні місяці у нас поповнилися кадри в обласній організації, і ми взяли на роботу голову ТО, а в лютому ми прийняли на роботу перекладача, яка повернулася із Польщі, і робота пішла вгору.

Але буду відвертою: у зв'язку з тим, що не було кадрів, були деякі невиконання наших статутних завдань, адже не були проведені всі засідання президії, тому що 2 члени президії виїхали за кордон, 1 член президії помер і так вийшло, що я не змогла зібрати кворум, який необхідний для проведення засідань. Але робота у нас проводилася і в цьому році це питання також буде вирішено. Бо вже потихеньку повертаються люди і я думаю, що найголовніше — це кадри.

Що стосується фінансування — ми вживаємо заходи і не сидимо, склавши руки, адже розуміємо, що зараз потрібно мати фінансування, яке б забезпечило проведення всієї нашої роботи. Але наші звернення до міської влади, так само як сказала І. Троян, залишилися без відповіді, вірніше — ми отримали відповідь, але про те, що кошти для фінансування громадських організацій в бюджет міста не закладені.

Дякуючи спонсорам, нашим людям, які знаходяться за кордоном, які перераховують нам деколи гроші, благодійну допомогу, ми змогли купити обігрівачі, тому що вимушені відмовитися від газового опалення, бо це дуже дороге задоволення зараз.

Наші глухі здають членські внески, допомагають нам також. Якщо членський внесок 70 грн, вони здають по 100-150 грн і це йде як благодійна допомога.

Хочу подякувати ЦП УТОГ за розуміння і запевнити, що обласна організація буде працювати, буде проводити всю ту роботу, яку ми повинні виконувати.

Далі буде

«Долучайтеся до підтримки права на жестову мову!»

Під таким гаслом у Міжнародний день жестових мов у 2024 році світ приєднається до боротьби за права жестових мов. Спільноти людей з порушеннями слуху, уряди та громадські організації продовжують спільними зусиллями — рука об руку — розвивати, просувати та визнавати національні жестові мови як частину яскравого та різноманітного мовного ландшафту своїх країн.

Ця особлива дата походить від Резолюції A/RES/72/161 Організації Об'єднаних Націй, прийнятої у 2017 році, яка визнає 23 вересня Міжнародним днем жестових мов.

Після успішного проведення Глобального заклику лідерів протягом трьох попередніх років, ВФГ з гордістю оголошує про його продовження під час майбутнього Міжнародного дня жестових мов, що відбудеться 23 вересня 2024 року. Цей заклик має на меті сприяти використанню національних жестових мов національними та світовими лідерами у партнерстві з їхніми національними асоціаціями глухих людей.

Лідери ваших країн — прем'єр-міністри, президенти, інші урядовці, члени парламентів чи міських рад — повинні оголосити своєю національною жестовою мовою «Долучайтеся до підтримки права на жестову мову!».

Global Leaders Challenge (Глобальний заклик лідерів) — це можливість для національних асоціацій глухих людей встановити та підтримувати стійку співпрацю зі своїми національними лідерами за допомогою національних жестових мов.

ВФГ запрошує вас приєднатися до Глобального заклику лідерам. Цей захід має на меті сприяти використанню національних жестових мов місцевими, національними та світовими лідерами.

Глобальний заклик лідерам — це можливість для лідерів продемонструвати свою підтримку жестової мови та прав глухих людей.

Щоб взяти участь у цій ініціативі, лідерам пропонується зняти відео, висвітливши тему 2024 року: «Долучайтеся до підтримки права на жестову мову!». ВФГ рекомендує лідерам звернутися за підтримкою до асоціацій глухих, щоб виконати цей заклик, попросивши їх змодельовати підписання цієї теми своєю національною жестовою мовою.

Відео потрібно опублікувати в соціальних мережах з хештегами [#GlobalLeadersChallenge](#) та [#IDSL](#) тегування [@Wfdeaf](#). ВФГ поділиться відомими відеороликами про IDSL.

Після успіху першого заходу «**Блакитне світло для жестових мов**» у 2022 та 2023 роках, за участю понад 100 міст у всьому світі, ВФГ продовжує «Блакитне світло для жестових мов» цього року.

Ця подія має на меті висвітлити єдність, яку приносить спільний досвід підтримки національних жестових мов. Ми запрошуємо всі громадські місця, громадські пам'ятки та офіційні будівлі, будинки президента, національні будівлі, ратуші та інше висвітлити синім світлом 23 вересня 2024 року. Підсвічування синім світлом будівель і пам'яток є підтвердженням нашого спільного прагнення підтримувати національні жестові мови і демонструвати солідарність зі світовими спільнотами глухих.

Блакитний колір використовується ВФГ з моменту її заснування в 1951 році, а Блакитна стрічка — це символ роботи громад глухих протягом століть, спрямованих на забезпечення рівності в суспільстві та визнання жестових

мов. Для того, щоб гармонійно поєднати ініціативу «Блакитна стрічка для жестових мов», ВФГ рекомендує використовувати це посилення на блакитний колір: #007EC4.

Фото та відео слід опублікувати в соціальних

мережах з хештегом #IDSL та #BlueLight теґування @Wfdeaf.

Пропонуємо також перелік тем до кожного дня Міжнародного тижня глухих людей:

WORLD FEDERATION
OF THE DEAF

Міжнародний тиждень глухих людей

23 — 29 вересня 2024

INTERNATIONAL DAY
OF SIGN LANGUAGES

Понеділок, 23 вересня 2024 —

Долучайтеся до підтримки права на жестову мову!

Прагнення до кращого впровадження КПЛІ (Конвенція про права людей з інвалідністю) на національному рівні через мовні права глухих людей з огляду на 20-ту річницю КПЛІ у 2026 році

Вівторок, 24 вересня 2024:

Інклюзивна освіта

Пропагування якісної багатомовної інклюзивної освіти, яка охоплює та розвиває глухих учнів за допомогою національної жестової мови => [Декларація прав глухих дітей](#)

Середа, 25 вересня 2024:

Пропаганда жестової мови

Заохочення всіх активно виступати на захист прав глухих людей та офіційне визнання національної жестової мови => [Посібник для досягнення прав жестової мови](#)

Четвер, 26 вересня 2024:

Створення стійких спільнот глухих

Розвиток потенціалу громад глухих щодо готовності до надзвичайних ситуацій і реагування для зменшення ризиків стихійних катастроф і зниження вразливості глухих спільнот перед обличчям катастроф

П'ятниця, 27 вересня 2024:

Різноманітність у громадах глухих

Прийняття різноманітності в громадах глухих, де кожна глуха людина з перехресними ідентичностями* користується повагою, цінністю та підтримкою

** Це новий термін. Така людина може паралельно страждати, зазнаючи дискримінації від розрізнених факторів. Наприклад: жінка з інвалідністю може зазнати дискримінації в одному випадку через свою стать, в іншому — через інвалідність*

Субота, 28 вересня 2024:

Культурні свята для глухих

Святкування багатокультурної спадщини глухих громад за допомогою використання жестової мови. Культура глухих включає поведінку, традиції, вірування, цінності, історію, гумор, мистецтво, які існують у громадах глухих. Спільноти глухих пишуться своєю мовною та культурною самобутністю

Неділя, 29 вересня 2024:

Інвестування в майбутнє громад глухих

Будівництво мостів між глухими дітьми та їх сім'ями та спільнотами глухих для забезпечення раннього впливу з національними жестовими мовами та доступ до мовного середовища. Заохочуйте людей ділитися в соціальних мережах своїм баченням майбутнього.

Чи буде нашою Європа?

До річниці з дня народження колишнього голови Українського товариства глухих Юрія МАКСИМЕНКА, якому 19 травня могло б виповнитися 85 років, редакція у минулому номері «НЖ» розпочала друк його спогадів про міжнародну діяльність УТОГ

Навіть зараз, через десятки років, побувавши за цей час на багатьох інших подібних зустрічах, конференціях та засіданнях, я стверджую, що проведена нами у Києві у вересні 1990 року нарада щодо рівня організації та змістовності розмови була однією з найкращих. А за рівнем забезпечення перекладу національними мовами учасників вона взагалі не мала аналогів надалі. І тим більше прикро було прочитати незабаром у журналі Всеросійського товариства глухих «В едином строю» замітку одного з

учасників наради про те, що «малороси виставили вироби сурдотехніки, що відстають від західних зразків». Що це було — заздрість, зарозумілість автора чи щось ще?

У зв'язку з політичними подіями, що охопили невдовзі Східну Європу і Радянський Союз, наступна зустріч керівників товариств глухих колишніх соціалістичних країн відбулася тільки в 1995 році в Москві. Щоправда, республіканські товариства глухих колишнього Союзу всі ці роки зв'язку між собою не втрачали, а

їхні керівники зустрічалися в жовтні 1991 р. на з'їзді УТОГ в Одесі, в грудні 1991 р. на спеціальній нараді в Києві і в лютому 1993 р. на нараді в Санкт-Петербурзі. У грудні 1991 р. ми обговорили план можливих спільних дій в умовах переходу колишніх республік СРСР, які стали незалежними державами, на рейки ринкової економіки і склали спільне звернення керівників товариств глухих до урядів наших країн.

У лютому 1993 р. ми продовжили координацію наших дій, тут мається на увазі розвиток виробничої кооперації між нашими товариствами з урахуванням географії розташування наших підприємств. На жаль, гіперінфляція, яка невдовзі охопила наші країни, не дозволила навіть почати деталізацію наших намірів.

У травні 1995 року всі керівники товариств глухих колишніх соціалістичних країн були викликані телеграмою Всеросійського товариства глухих до Москви для консультацій з питання про можливість створення на базі товариств глухих наших країн нового Регіонального секретаріату ВФГ. На запрошення відгукнулися керівники Болгарського, Угорського, Чеського, Словацького, Македонського, Румунського, Польського, Хорватського, Молдавського, Білоруського, Українського, Естонського, Вірменського, Азербайджанського, Казахського і Таджикицького товариств глухих.

Прибула також генеральний секретар ВФГ Ліїза Кауппінен. Вона проінформувала учасників, що бюро Всесвітньої федерації глухих завершує формування регіональних секретаріатів ВФГ. І оскільки в Європі вже фактично давно існує на базі Європейського союзу глухих Західноєвропейський секретаріат, а країни Східної Європи більше тягнуться одна до одної, бюро ВФГ вважало доцільним об'єднання товариств глухих країн Східної Європи, а також середньоазіатських республік, що були створені

“ І все-таки після дискусій ми прийшли до висновку, що потрібно створити свій секретаріат,,

в СРСР, у самостійний регіональний секретаріат.

Не скажу, що цю пропозицію було сприйнято на «ура» і всі учасники відразу проголосували про створення секретаріату. По-перше, до того часу вже стало очевидним критичне фінансове становище всіх товариств колишнього СРСР, а всі нові наради — це нові витрати коштів. По-друге, уже всім було зрозуміло, що республіки Прибалтики, а разом з ними та їх товариства глухих відходять від співпраці з країнами СНГ. По-третє, товариства глухих колишньої Югославії, а також Угорщини, Чехії та Словаччини до цього часу вже потяглися за своїми країнами до встановлення контактів із Західною Європою.

Я бачив, як представник Хорватського товариства глибокої ночі доводив в номері московського готелю румунському керівнику: «Треба вступати в Європейський союз глухих і тільки туди!», на що румун також емоційно відповів: «А нас там чекають з розпростертими обіймами?»

І все-таки після дискусій ми прийшли до висновку, що потрібно створити свій секретаріат. Тут же одногосно дали йому назву «Регіональний секретаріат товариств глухих країн Східної Європи та Середньої Азії» (РС ВЕСА) і делегували Всеросійському суспільству глухих повноваження по розробці проекту Статуту.

Далі буде

Інформація з офіційного сайту УТОГ

Свято з нагоди Дня перекладача жестової мови

Захід не випадково відбувся саме у Київському фаховому коледжі прикладних наук, адже тут працює найбільша в Україні група перекладачів жестової мови — 8 осіб. Директор Коледжу **Ганна ЩУЦЬКА** тепло привітала своїх перекладачів зі святом і представила гостей, які завітали того дня до Коледжу, щоб розділити святкування з ними.

Заступник голови УТОГ **Сергій КОТЕЛЬЯНЕЦЬ** (він, до речі, випускник цього коледжу), від імені президії Центрального правління ГО «УТОГ» вручив нагороди групі перекладачів коледжу, відзначивши їхній внесок у реалізацію освітньої політики держави в питаннях підтримки осіб з порушеннями слуху в системі фахової передвищої, вищої освіти в умовах безбар'єрного середовища, організації інклюзивного освітнього процесу та супроводу осіб з особливими освітніми потребами, забезпечення їм доступу до якісної загальної середньої, фахової передвищої, вищої освіти, а також з нагоди 15-річчя заснування Дня перекладача жестової мови в Україні.

Почесними грамотами президії ЦП ГО «УТОГ»

було нагороджено: **Лілію ГЛИНЯНУ, Наталію ГОРОДНЮ, Ірину ДУДНИК, Ірину СКОЛОТОВУ, Оксану ТЕРЕЩЕНКО, Наталю ЯЦОЛУ.**

Оголошено Подяки президії ЦП ГО «УТОГ» **Ларисі БОНДАРЕНКО та Юлії ПОРПЛІК.**

Присутня на заході у Коледжі Уповноважена Київської міської ради з прав осіб з інвалідністю **Леся ПЕТРІВСЬКА** за багаторічну сумлінну працю, високий професіоналізм, вагомий внесок у підготовку висококваліфікованих спеціалістів та з нагоди Дня перекладача жестової мови відзначила подяками всіх перекладачів Коледжу і голову Всеукраїнської ради перекладачів жестової мови УТОГ **Тетяну ЖУРКОВУ.**

Також була присутня на заході в.о. голови Київської організації УТОГ **Тетяна КОРНІЄНКО**, яка також виступила з вітальним словом на адресу перекладачів жестової мови і звернулася до студентів — майбутніх фахівців з перекладу глухих людей.

Цей чудовий захід був сповнений теплими привітаннями, словами вдячності та побажаннями до перекладачів жестової мови.

Проєкт реалізується на Вінниччині за підтримки Фонду «Абіліс»

[Проєкт](#) «Допомога у вирішенні соціально-побутових питань через послугу перекладу жестовою мовою особам з інвалідністю зі слуху в режимі онлайн в умовах війни» реалізується Вінницькою облорганізацією УТОГ за підтримки Фонду «Абіліс» (Фінляндія).

У м. Вінниці успішно реалізовано проєкт «Допомога у вирішенні соціально-побутових питань через послугу сурдоперекладу онлайн в умовах війни». Цей проєкт став відповіддю на критичні потреби осіб з інвалідністю зі слуху під час військового стану. Основні заходи включали проведення навчальних семінарів, придбання сучасних планшетів для надання послуг перекладу жестової мови, а також індивідуальних психологічних консультацій.

Результати проєкту:

- Проведено 3 семінари для покращення навичок користування спеціалізованим додатком «Сервіс УТОГ», до яких долучилось 40 учасників/ць, включаючи мешканців Вінниці та внутрішньо переміщених осіб.
- Вінницька обласна організація УТОГ отримала 4 сучасні планшети, які значно покращили якість сурдоперекладу та надання психологічних консультацій.
- Близько 50 осіб з інвалідністю зі слуху отримали індивідуальні консультації, які допомогли їм опрацювати життєві проблеми та знайти шляхи їх вирішення.

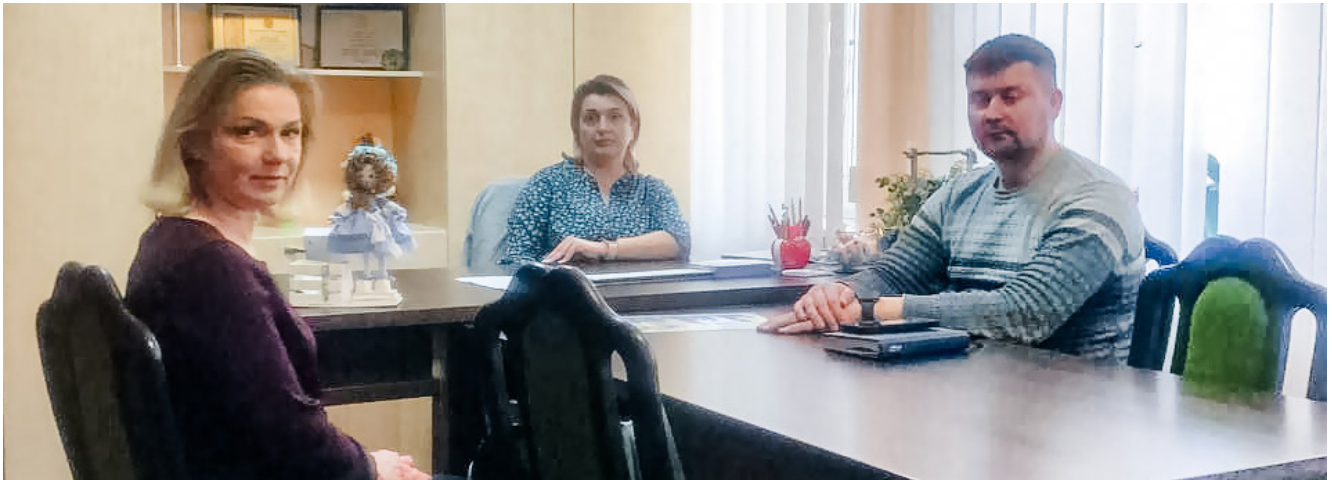
- Близько 100 осіб з інвалідністю зі слуху у п'яти громадах отримали супровід перекладу жестовою мовою у вирішенні соціально-побутових питань.

Серед безпосередніх бенефіціарів проєкту також є 11 дівчат та юнаків, віком від 16 до 18 років. Проєкт сприяє покращенню якості життя осіб з інвалідністю зі слуху через використання електронних сервісів в режимі онлайн, підвищенню рівня соціальних компетенцій та безпечної поведінки під час війни, а також підвищенню рівня толерантного ставлення в територіальних громадах Вінниччини.

Успіх проєкту є наслідком зростання уваги до проблем доступності в українському суспільстві. Він став важливим кроком до створення більш інклюзивного суспільства, де кожен має право на якісне спілкування та доступ до соціальних послуг.

Проєкт «Допомога у вирішенні соціально-побутових питань через послугу перекладу жестовою мовою особам з інвалідністю зі слуху в режимі онлайн в умовах війни» реалізується Вінницькою облорганізацією УТОГ за підтримки Фонду «Абіліс» (Фінляндія).

Усе добре на папері, а як в реальності?

Ще у 2018 році Українським товариством глухих розпочато роботу зі створення системи відеозв'язку з перекладачем жестової мови «Сервіс УТОГ», доступної для використання як особами з порушеннями слуху, так і чуючими працівниками установ, організацій і закладів.

Послуга дистанційного перекладу жестовою мовою надається відповідно до законів України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні», «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні», «Про соціальні послуги» та направлена, зокрема, на виконання вимог Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю.

Основними принципами, які застосовуються під час надання послуги, є адресність, індивідуальний підхід, доступність.

ГО «Миколаївська обласна організація УТОГ» уклала 54 договори з медичними закладами Миколаєва та Миколаївської області на послугу відеозв'язку «Сервіс УТОГ». Але, зазвичай, усе добре на папері, а як в реальності?

В.о. голови Миколаївської обласної організації УТОГ Ігорем Ревенком разом з перекла-

дачем жестової мови Тетяною Мисніковою у квітні 2024 року проведена робота щодо інформування, консультування та використання на практиці послуги «Сервіс УТОГ» в лікарні й амбулаторіях міста. Ними проведено зустрічі:

- 11 квітня 2024 року — з в.о. головного лікаря Миколаївської обласної клінічної лікарні Іриною Шабільяною;

- 16 квітня 2024 р. — з головним лікарем 5-ї амбулаторії ЦПМСД № 1 Миколаєва Іриною Пліткіною та старшою медсестрою Інною Гудніною;

— 23 квітня 2024 р. — з директором КНП ММР ЦПМСД № 2 В'ячеславом Краснощокком, працівниками реєстратур та сімейних амбулаторій, лікарями-спеціалістами;

— 25 квітня 2024 р. — з директоркою КНП ММР ЦПМСД № 6 Тетяною Ганусовською, працівниками реєстратур, лікарями-спеціалістами.

На всіх заходах Ігор Ревенко розповідав про актуальність послуги «Сервіс УТОГ», запропонував змоделювати ситуацію звернення глухії людини до реєстратури, потім — до лікаря. Опрацювали алгоритм дій у разі звернення. Реєстратор або лікар зв'язувалися з черговим перекладачем жестової мови, а Ігор Ревенко консультувався з лікарем.

Під час такої роботи виявили недоліки кожної окремої амбулаторії, пов'язані з поганим інтернетом, відсутністю WI-FI, відсутністю наочної інформації біля реєстратури про наявність «Сервісу УТОГ» тощо.

В.о. голови облорганізації наполягав на опрацюванні зазначених моментів саме в реєстратурі, щоб бачити та розуміти, як надаватиметься послуга перекладу жестовою мовою.

Миколаївською ТО УТОГ проводиться активна інформаційно-роз'яснювальна робота щодо послуги «Сервіс УТОГ», надаються рекомендації з використання. Запропоновано Миколаївській раді ветеранів, активістам УТОГ допомагати людям

з порушеннями слуху Миколаївської ТО УТОГ, за можливості супроводжувати їх в лікарні або сімейні амбулаторії й показати на практиці алгоритм одержання перекладу жестовою мовою через «Сервіс УТОГ».

Більшість людей похилого віку не вміють користуватися своїми мобільними пристроями, тому працівники Миколаївської обласної організації УТОГ регулярно показують, як користуватися «Сервіс УТОГ» і всіляко заохочують це робити.

Працюємо і сподіваємося на успішний результат.

“ГО «Миколаївська обласна організація УТОГ» уклала 54 договори з медичними закладами Миколаєва та Миколаївської області на послугу відеозв'язку «Сервіс УТОГ». Але, зазвичай, усе добре на папері, а як в реальності? „

Миколаївський професійний промисловий ліцей: навчання глухої молоді триває

За статистичною інформацією, до 3% населення страждає порушеннями слуху. Серед них і молодь віком від 16 до 25 років, для якої ускладнено соціальне спілкування й інтеграція в суспільство є проблемною.

Ефективність залучення в суспільстві таких осіб передбачає вдосконалення теорії та практики освіти, а також здійснення психолого-педагогічного супроводу для їхньої успішної соціалізації та самореалізації.

Для вирішення цієї проблеми у Миколаївському професійному промисловому ліцеї з 2002 року здійснюють підготовку осіб з порушеннями слуху за професією «Кондитер». Навчають 2 роки і випускники здобувають 4 розряд кваліфікованого робітника. За період з 2002 до 2023 року професію «Кондитер» тут отримали майже 220 осіб з порушеннями слуху.

Щороку в ліцеї працюють 2 групи по 10 осіб

(I і II курси). Навчання супроводжується перекладом жестовою мовою досвідченими перекладачами жестової мови, які професійно виконують свої обов'язки.

З початком повномасштабної війни навчання в Миколаївському професійному промисловому ліцеї не зупинялося. Здобувачі освіти навчалися в онлайн режимі, перекладачі здійснювали для них переклад навчального матеріалу жестовою мовою дистанційно. Звісно, що онлайн навчання має свої недоліки, тому з вересня 2023 року група I курсу перейшла на звичайний режим навчання (очно).

Після теоретичних занять у навчальній майстерні ліцею проводиться виробниче навчання з виготовлення кондитерських виробів: різноманітних пиріжків і пирогів, печива і, авжеж, тістечок і тортів, оздоблених прикрасами з крему, шоколаду, мастик, желе тощо.

Для демонстрації набутих професійних компетентностей у ліцеї щороку проводять різні конкурси фахової майстерності, в котрих активну участь беруть і здобувачі освіти з особливими освітніми потребами. Так, у 2024 році в конкурсі «Медові смаколики» призові місця посіли саме студенти з порушеннями слуху. Це здобувачі освіти I курсу — Світлана Годлевська, Анастасія Ридченко, II курсу — Юлія Поправко, Олександр Рудзінський.

Свої навички, набуті в навчанні, здобувачі освіти з порушеннями слуху закріплюють на виробничій практиці. Керівництво та працівники Миколаївського професійного промислового ліцею постійно працюють в питанні налагодження співпраці з високотехнологічними кондитерськими підприємствами для направлення юнаків і дівчат на виробничу практику та для їх подальшого працевлаштування. Як результат, у 2023-2024 навчальному році глухі студенти першого курсу проходять виробничу практику на кондитерському підприємстві ФОП «Прокопенко» й одержують заробітну плату.

З метою підвищення адаптивних можливостей, усунення напруженості у взаємостосунках, зняття рівня тривожності у воєнний час практичний психолог ліцею постійно проводить зі здобувачами освіти з порушеннями слуху психологічні тренінги, вправи з арттерапії для емоційної стабілізації, надає індивідуальні консультації.

Керівник Миколаївського професійного промислового ліцею Галина Гуревич з великою повагою ставиться до індивідуальних особливостей учнівської молоді та визначає перед педагогічним колективом основні завдання — створення освітнього середовища, в якому особи з порушеннями слуху можуть відчувати себе повноцінними громадянами країни, гармонійно інтегрованими у сучасний світ, спроможними примножувати матеріальні й духовні цінності суспільства.

Особливу увагу та вдячність висловлюємо

перекладачам жестової мови Валентині Кривицькій, яка працює в ліцеї з 2002 року, та Наталії Шойко. Вони опікуються здобувачами освіти — не тільки їхнім навчанням, а й розв'язанням побутових та особистих питань, завжди на зв'язку з батьками своїх вихованців і підтримують постійний зв'язок з керівництвом Миколаївської обласної організації УТОГ, добре розуміючи велику роль в соціалізації осіб з проблемами слуху, яку відіграє Українське товариство глухих. Миколаївська обласна організація УТОГ регулярно залучає здобувачів освіти Миколаївського професійного промислового ліцею до культурних заходів в Миколаївському обласному будинку культури УТОГ.

То ж, запрошуємо до Миколаївського професійного промислового ліцею всіх охочих до навчання й отримання професії «Кондитер». Побажаємо керівництву та працівникам закладу здоров'я, наснаги, успіхів на освітянській ниві, а здобувачам освіти з особливими освітніми потребами — стати справжніми професіоналами.

“ У Миколаївському професійному промислового ліцеї з 2002 року здійснюють підготовку осіб з порушеннями слуху за професією «Кондитер». Навчають 2 роки і випускники здобувають 4 розряд кваліфікованого робітника. За період з 2002 до 2023 року професію «Кондитер» тут отримали майже 220 осіб з порушеннями слуху ”

За публікаціями
Антоніни СУМОВСЬКОЇ у Фейсбуці

Біла Церква – Івано-Франківськ – Біла Церква

Саме таким маршрутом двічі за місяць прямували учасники художньої самодіяльності Білоцерківського обласного будинку культури УТОГ.

Директорка Білоцерківського будинку культури УТОГ Антоніна Сумовська згадує ці поїздки, як щось неймовірно захопливе й цікаве. Ідея зародилася в дружніх розмовах з колегою з Івано-Франківська Русланом Рубановим, який неодноразово у волонтерських справах приїздив на Київщину. Цю ініціативу підтримали й учасники художньої самодіяльності.

Перша їхня поїздка відбулася 20-21 квітня 2024 року, коли в Івано-Франківську відбувся концерт учасників художньої самодіяльності Білоцерківського будинку культури УТОГ.

Як згадує керівник гуртка клоунади Анатолій Нестеренко, приймали їх надзвичайно тепло, не шкодуючи аплодисментів.

Напередодні концерту, 20 квітня для гостей організували екскурсію в Карпати. Під час поїздки вони відвідали такі значущі місця, як Манявський скит, Блаженний камінь, Хресна дорога, Парк історії Землі Underhill та Івано-Франківська ратуша, а також інші цікавинки краю. Усім було дуже приємно провести час разом, насолоджуючись красою природи та проймаючись духом історії цих мальовничих місць.

Удруге учасники колективу клоунади з Білої Церкви відвідали Івано-Франківськ 8 травня

2024 року, коли з нагоди 362-ї річниці Івано-Франківська відбувся спортивний захід з мініфутболу. Гурток клоунади з Білої Церкви запросили для участі у відкритті цих змагань. Після концерту самодіяльні артисти відчували себе справжніми зірками, бо стояла черга охочих з ними сфотографуватися.

Перед початком турніру з мініфутболу відбулася тепла зустріч з головою Всеукраїнської ради ветеранів УТОГ Світланною Лук'янівною, на якій учасники з Білої Церкви мали можливість обмінятися досвідом роботи в художній самодіяльності та іншими думками.

Відкриття змагання розпочалося з виконання артистами театру «Райдуга» Культурного центру УТОГ Гімну України жестовою мовою. Захід зібрав спортсменів, керівників обласних організацій, членів і активістів УТОГ, а також гостей з усієї України: з Запоріжжя, Миколаєва, Одеси, Харкова, Києва, Тернополя, Полтави та інших міст. Крім того, приєдналися друзі з Литви, які привезли допомогу для Збройних Сил України, і, звичайно ж, учасники з гуртка клоунади Білоцерківського БК УТОГ.

Програма заходу була насиченою та цікавою: учасники взяли участь у різних спортивних змаганнях, переглядали виступи артистів, а також мали можливість поспілкуватися з друзями та колегами з різних міст. Організатори подбали про те, щоб усі гості почувалися комфортно й отримали незабутні враження. Атмосфера була настільки теплою та радісною, що всі учасники заходу залишилися під великим враженням та висловили надію на нові зустрічі в майбутньому.

10 травня на подвір'ї Івано-Франківського УВП УТОГ відбулося освячення священником двох автомобілів для ЗСУ, які закупили за волонтерські кошти та кошти працівників УВП УТОГ. Після церемонії освячення директор УВП УТОГ Ігор Остяк та працівники підприємства провели для гостей — артистів театру «Райдуга» і колективу з Білої Церкви,

екскурсію цехами та гуртожитком.

Того ж дня гості також мали чудову можливість відвідати музей Небесної сотні в Івано-Франківську, який залишив глибокий слід у їхніх серцях.

11 травня 2024 року відбулася захоплива екскурсія, маршрут якої проходив еколого-пізнавальною «стежкою Довбуша». Учасники подолали 2,5 км у кожен бік, загальна довжина маршруту склала 5 км. Незважаючи на важкість підйому, група осіб з порушеннями слуху зуміла дістатися вершини, звідки відкриваються чудові краєвиди. На вершині скель їх чекала не тільки неймовірна панорама, а й можливість дізнатися більше про історію та легенди, пов'язані з Олексою Довбушем.

Хочемо висловити щире подяку в.о. голови Івано-Франківської обласної організації УТОГ Кароліні Белоусовій, директору Будинку культури УТОГ Руслану Рубанову й усьому колективу, а також директору Івано-Франківського УВП УТОГ Ігорю Остяку і працівникам підприємства за теплу атмосферу та гостинність. Також дякуємо всім, хто прийшов на наші виступи!

Інформація Миколаївської ТО УТОГ

Співпраця з музеєм триває

Миколаївський обласний краєзнавчий музей — це пам'ятка історії та культури Південного Прибужжя та міста Миколаїв. Він має у своєму складі кілька музеїв по області.

Раніше члени Миколаївської ТО УТОГ уже відвідували музей суднобудування та флоту. Попри воєнний час, прагнення глухих до ознайомлення з культурними надбаннями зберігається, тому співпраця з музеєм триває.

У січні члени УТОГ відвідували виставку годинників і кілька експозицій, присвячених війні в Афганістані, природі Миколаївщини, історії та становленню Миколаєва. А нещодавно, 9 квітня 2024 року, для членів Миколаївської територіальної організації УТОГ, осіб з порушеннями слуху, майстриня обласного творчого об'єднання «Прибужжя» Любов Паранюк провела майстер-клас з таврійського розпису.

Глухі дізналися, що Миколаївщина має влас-

ний розпис, котрий сформований на Кінбурнській косі. Він несе оберегову функцію через закодовану в мазках інформацію. Дізналися, які фарби для нього використовуються, ознайомилися з виробами, що ним прикрашені.

Діти й дорослі занурилися у творчу атмосферу: хтось переконався, що не втратив хисту до образотворчого мистецтва, хтось згадав шкільні уроки малювання й оцінки з них, для когось це була справжня арттерапія, але для всіх це був новий цікавий досвід! Переклад цього заходу жестовою мовою здійснювали Олексій Сімирякін та Юлія Ревенко — працівники Миколаївської ТО УТОГ.

Дякуємо музею та майстрині за такі неймовірні емоції.

Попереду на всіх чекає ще не одна екскурсія до цього закладу культури, де буде можливість відкрити ще багато-багато цікавого.

Олександра БРУШНІВСЬКА
(з часопису «Сільські новини»)

Краплинка свята у буденність

Уже звично для вас, шановні читачі, дізнаватися у нашому часописі «Сільські новини» про різноманітні події, які відбуваються у Вінковоцькій та Зіньківській ТГ, а от до сусідніх громад нас запрошують вкрай рідко. Отож, коли надійшла пропозиція описати захід, який буде відбуватися у Новій Ушиці — радо погодилися. Ініціатором та організатором поїздки став Сергій Вовк (викладає хоровий спів у КЗ «Мистецька школа» Вінковоцької селищної ради у філії у Дашківцях, а також у Новій Ушиці працює за сумісництвом вихователем із глухими дітьми).

Сергій разом зі своїми учнями із Дашківців підготували чудові музичні номери для вихованців Новоушицької спеціальної школи, де навчаються діти із порушеннями слуху. Окрім того, упродовж двох місяців вони посилено готувалися до такого відповідального візиту, адже вивчили українські пісні жестовою мовою, аби створити своєрідну інтеграцію із вихованцями тамтешнього закладу.

Дорога до призначеного місця була інформативною та цікавою, адже діти повсякчас запитували учителя про те, як їм поводитися та що на них очікує на новому місці, а також співали веселих пісень. Приїхавши у селище Нова Ушиця, побачили нову двоповерхову будівлю,

яка одразу прикувала до себе погляди малих візитерів. Це загальноосвітня школа з пансіоном — домівка, де опікуються, дбають, навчають, завжди чекають і люблять дітей із порушеннями слуху та розладами мовлення.

Нашу невеличку групу радо зустріла директорка закладу Світлана Чорноконь, яка разом із колегами перед початком святкового концерту провела захопливу екскурсію школою. Перше приміщення, до якого ми пішли — укриття, аби у разі сигналу повітряної тривоги гості не розгубилися та знали, куди прямувати. Щиро вразили масштаби та комплектування сховища, яке знаходиться у підвалі будівлі. Поруч із ним розташовані пральні кімнати, а також велика майстерня, де діти виготовляють вироби із дерева.

Вчитель трудового навчання показав відвідувачам великі столярні верстати, на яких обробляють дерев'яні деталі, а також робочі місця школярів. Наступна кімната, до якої зайшли, виглядала наче музей. Нашій увазі постало більше як п'ять сотень виробів із дерева різної складності. За словами викладача — усі вони зроблені дитячими руками під наглядом дорослих, а колекція збиралася понад двадцять років. Там можна було побачити ма-

ленькі декоративні прикраси, настінні картини, фігури тварин та птахів, а також предмети побуту. Окремі вироби демонструвалися на численних виставках.

Далі попрямували до класу трудового навчання, де також насолодилися оглядом чудових робіт. Стіни кабінету прикрашали невимовної краси вишиті картини, які різнилися тематикою, колірною гамою та рівнями складності. Від викладачки, яка працює із дітьми над творчими шедеврами, дізналися, що класи на уроках праці не поділяються на хлопців та дівчат, як здебільшого це робиться у школах, а працювати за швейними машинками більше любляють представники чоловічої статі.

Щиро вразило те, що від початку повномасштабного вторгнення найбільше часу учні школи витрачають на пошиття необхідних речей для військових. Вони шують білизну (повсякденну та для госпіталів), якої вже передали понад 4 тис. штук, балаклави, маски, аптечки, а також символ України — державний стяг. До речі, прапори отримали й ми у подарунок на згадку про візит.

Наступними кімнатами, які ми оглянули, стали класні приміщення, а також житлові секції. Справжній домашній затишок панує у

спальних кімнатах, де діти проживають по 3-4 особи, мають свою кімнату відпочинку, обладнану м'якими меблями й телевізорами. До їхніх послуг ванни, душові, санвузли, де є холодна та гаряча вода.

Дізналася, що у навчально-виховному закладі перебуває 94 дитини, 45 дівчат та 49 хлопців. У приміщенні школи — обладнані сучасними меблями та технічними засобами світлі, просторі класні кімнати, кабінети індивідуальної корекційної роботи, кабінет інформатики, мультимедійний комп'ютерний клас, кабінет лікувальної фізкультури, медичний кабінет, ігрові кімнати, спортзал, бібліотека. На жаль, часу, аби оглянути все, виявилось обмаль, адже підійшов час розпочинати святковий захід, до якого діти так довго готувалися. Присвятили його Дню матері — найдорожчої людини для кожного з нас і Дню перекладача жестової мови — вірного помічника глухих людей (відзначається 20 травня).

Дійство відбувалося в актовій залі, де розмістилися майже всі вихованці закладу та педагоги. Спершу відбулося знайомство серед дітей та урочисте представлення гостей. Кожна фраза, яка звучала, перекладалася жестовою мовою, тому концерт став насолодою для представників обох шкіл.

Відверто кажучи, на такому заході була вперше, тому цікаво було спостерігати, як діти, що не чують музики, жестами ідеально передають сенс музичних творів. Учасники концерту отримали неприховане задоволення та позитивні емоції від виступів. Творча співпраця та весело проведений час подарували дітям незабутні враження від зустрічі.

Після концерту гостей пригостили смачним обідом у шкільній їдальні.

На завершення зустрічі гості роздали солодкі подарунки та запросили нових друзів завітати у Дашківці.

Далі на нас чекав шлях додому і зворушлива зустріч у рідній школі. Директорка Аліса Ладняк покликала учнів на лінійку і вони оплесками зустрічали тих, хто повернувся з Нової Ушиці та йшли повз їхній стрій з розгорнутими прапорами, подарованими їм.

Сергій Вовк розповів про захід у Новій Ушиці, а Аліса Ладняк подякувала учасникам концерту за активність і небайдужість.

Учні із Дашківців змогли на власному досвіді переконатися, що вихованці спецшколи — діти із щирими серцями, теплими душами та золотими руками. Попри свою тяжку фізичну недугу, вони мають непереможну віру у свої сили та повною мірою насолоджуються життям.

Не здавався, не відступав і добивався свого

19.05.1939

07.04.2021

19 травня 2024 року ми вшанували пам'ять колишнього голови УТОГ МАКСИМЕНКА Юрія Петровича (1939–2021), з іменем якого пов'язана ціла епоха в історії і діяльності Українського товариства глухих. У цей день йому мало б бути 85 років...

Юрій Петрович втратив слух у юнацькому віці й свій перший бій з глухотою виграв ще у 1961 році, коли з відзнакою закінчив Рибінський авіаційний технікум.

Розпочавши свій трудовий шлях молодим спеціалістом в Києві і з 1963 року назавжди пов'язавши своє життя з Українським товариством глухих, Ю.П. Максименко гідно пройшов тут всі етапи росту фахівця і керівника — від інженера-конструктора одного з навчально-виробничих підприємств до голови Центрального правління Товариства. Початковий період його трудової біографії був позначений ще однією важливою подією — здобуттям вищої освіти у Київському технологічному інституті легкої промисловості.

Завдяки притаманним йому лідерським якостям, надзвичайній працьовитості і беззаперечному авторитету як у Товаристві, так і у державних органах влади та інших організаціях, Ю.П. Максименко не лише впевнено й

уміло провів Українське товариство глухих через усі негаразди у важкі часи державотворення, але й зробив усе для збереження навчально-виробничих підприємств та розгалуженої інфраструктури системи, завдяки чому Товариство змогло вистояти у нових умовах господарювання, зберегти здобутки минулих поколінь глухих і примножити їх новими досягненнями.

У складний час переходу України на ринкові умови господарювання Ю.П. Максименко домігся збереження та розширення податкових пільг для підприємств УТОГ та вирішення для Товариства на державному рівні цілої ряду інших економічних і соціальних проблем, що дозволило УТОГ, попри загальний занепад економіки в Україні, зберегти свою життєздатність.

Юрію Петровичу було притаманне високе почуття відповідальності й уболівання за долю нашої організації, що спонукало його до постійного пошуку, залучення до роботи здібних глухих спеціалістів, яким він давав можливість проявити свої ділові якості й таланти. Саме тому ще одним значним досягненням Ю.П. Максименка можна вважати значну кількість глухих спеціалістів, яким він від-

крив дорогу до навчання, вершин професійного зростання та реалізації своїх здібностей. Завдяки цьому маємо сьогодні в УТОГ добре підготовлену, згуртовану команду однодумців, яку сформував і навчив саме Юрій Петрович.

Три роки тому, 7 квітня 2021 року він пішов у небуття... Все, що залишив він нам у спадщину: потужна організація з міцним економічним фундаментом, ретельно розроблені важливі документи, досвідчені кадри, чіткий механізм прийняття рішень, творчий і неординарний підхід до справи — дали можливість Українському товариству глухих прожити нелегкі карантинні роки і наразі триматися під час найскладнішого випробування воєнним лихоліттям.

Поза всяким сумнівом, життєвий шлях, який пройшов Юрій Петрович, — це приклад для тих, хто лише вступає в життя і долає труднощі на своєму шляху. Кожним прожитим днем він підтверджував істину, що й позбавлена слуху людина може жити повноцінним життям. І жити так, щоб стати взірцем для інших,

бути впевненим у собі, наполегливим і цілеспрямованим. І хоча кожний життєвий бар'єр часом доводилося долати з боєм — він не здавався, не відступав і добивався свого.

І сьогодні, у ці нелегкі дні боротьби з рашистськими загарбниками, незадовго після відзначення 91-річчя з дня створення нашого Товариства, ми з вдячністю згадуємо Юрія Петровича, як неординарну особистість, яка на власному прикладі довела, що глуха людина, користуючись заслуженою повагою й авторитетом у найвищих органах державної влади, може успішно працювати на благо спільноти людей з порушеннями слуху.

Вічна і вдячна пам'ять Максименку Юрію Петровичу.

Президія ЦП УТОГ, колектив виконавчого апарату Центрального правління УТОГ, Всеукраїнська рада ветеранів УТОГ, Рада голів обласних організацій УТОГ, Рада директорів підприємств УТОГ, друзі та колеги

Згадуємо з повагою, вдячністю і любов'ю

Кінець квітня — особливі дні для тих, хто вшановує пам'ять Почесної членкині УТОГ МЕРЕЖКО Ганни Михайлівни: 30 квітня — день її народження, а 26 квітня — день відходу у вічність...

Нині їй було б 85 років... До останнього вона працювала в нашому Товаристві, прийшовши до нього вже в зрілому віці, втративши слух у 25 років після хвороби. Почала працювати на посаді інструкторки з організаційно-масової роботи Київського обласного відділу УТОГ, у 1976 році була обрана головою Київської обласної організації УТОГ, у 1985 році стала заступницею голови ЦП УТОГ, а у 1991 році — першою заступницею голови ЦП УТОГ. На цій посаді вона працювала до 2001 року, приділяючи особливу увагу питанням реабілітації глухих, поліпшенню їх соціально-побутових умов, підбору кадрів із числа нечуючих, висуненню їх на керівні посади.

У 2002 році Ганна Михайлівна почала працювати на посаді завідувачки відділу редакції газети «Наше життя». Вона підготувала до випуску багато збірок та інших видань, зокрема «Енциклопедичний довідник УТОГ», численні спогади і нариси про ветеранів та кращих людей Товариства тощо. Саме завдяки її досвіду, авторитету та вмінню працювати з людьми вдалося зробити так багато для опрацювання великого обсягу інформації, яка згодом стала

основою для видання підготовлених нею до друку багатьох книжок.

Ганна Михайлівна очолювала також діяльність Всеукраїнської ради ветеранів УТОГ, яку вона очолювала 14 років. Активізація роботи з ветеранами на місцях, надання їм усебічної допомоги, організація активного відпочинку на базі НВЦ УТОГ, проведення численних конкурсів і фестивалів — все це вагомі здобутки, за які всі ми маємо дякувати саме Ганні Михайлівні.

Ганна Михайлівна зробила великий неоціненний внесок в історію та діяльність Товариства. Щире і доброзичливе ставлення до людей, що як і вона, потрапили у світ вічної тиші, вміння цінувати кожну хвилину швидкоплинного життя і, незважаючи ні на що, радіти йому — саме такою назавжди залишиться Ганна Михайлівна у нашій вдячній пам'яті.

П'ять років тому ми попрощалися з нею саме у ювілейний день її народження, провівши в останню путь 30 квітня. І сьогодні ми вшановуємо її пам'ять, згадуючи з повагою, вдячністю і любов'ю.

Президія ЦП УТОГ, колектив виконавчого апарату Центрального правління УТОГ, Всеукраїнська рада ветеранів УТОГ, Рада голів обласних організацій УТОГ, Рада директорів підприємств УТОГ, друзі та колеги

Світла пам'ять ГРИЦЕНКУ Віталію

Початок червня завжди був особливим у родині Гриценків. Адже 2 червня відзначали день народження їхнього сина Віталія, а 1 червня у нього було весілля з коханою Галиною. Одружувався 29-річним, а наступного дня святкував 30-річчя...

На жаль, ті щасливі дні вже в минулому й у спогадах. 2 червня 2024 року ГРИЦЕНКУ Віталію Станіславовичу виповнилося б 53 роки...

Все його життя, навчання і робота тісно пов'язані з глухими людьми.

У 1988 році Віталій успішно закінчив Київську спецшколу № 9 для слабкочуючих дітей і вступив до Київського технікуму радіоелектроніки. Після закінчення навчання почав працювати на Київському ДВП «Контакт» УТОГ, згодом за переводом перейшов до виробничого відділу апарату ЦП УТОГ, де працював на інженерній посаді. Заочно у 1998 році закінчив Донецький державний технічний університет і працював заступником начальника ви-

робничого відділу апарату ЦП УТОГ.

Тривалий час очолював первинну організацію УТОГ апарату ЦП УТОГ, обирався до складу президії правління Київської організації УТОГ, брав активну участь у всіх заходах серед глухих.

У 1993 році Віталій Станіславович почав займатися спортивним туризмом і згодом перейшов на адміністративну роботу до громадської організації «Київська міська федерація з фізичної культури і спорту глухих» (КМФФСГ), був членом виконавчого комітету та відповідальним секретарем КМФФСГ з 2000 до 2017 року.

З 2014 року Віталій Станіславович обирався генеральним секретарем, а згодом — віцепрезидентом Спортивної федерації глухих України. У 2018 році він здобув кваліфікацію магістра в Національному університеті фізичного виховання і спорту України і почав працювати за сумісництвом тренером-адміністратором штатної збірної команди України. До роботи і людей ставився з любов'ю і відповідальністю, працював з повною віддачею і щиро радів високим результатам наших спортсменів.

Віталій Станіславович цінував життя і людей, а понад усе любив своїх близьких — маму, дружину і двох донечок, але доля відміряла йому так мало років життя, яке 24 вересня 2022 року обірвала тяжка хвороба... На превеликий жаль, не допомогло лікування за кордоном, у Вільнюсі...

Світла пам'ять про Гриценка Віталія Станіславовича назавжди залишиться в наших серцях.

Президія Центрального правління УТОГ, Спортивна федерація глухих України, Київська міська федерація з фізичної культури і спорту глухих, президія правління Київської організації УТОГ, колектив і первинна організація УТОГ апарату ЦП УТОГ, родина Гриценків, родина Цимбалюків

Завершився V Всеукраїнський конкурс дитячого малюнка серед школярів з порушеннями слуху «Дітям потрібне життя»

На Конкурс було надіслано 99 робіт дітей з порушеннями слуху, з них 26 робіт у молодшій віковій групі (від 6 до 10 років), 30 — у середній віковій групі (від 11 та 14 років) та 43 — у старшій віковій групі (від 15 до 18 років).

Кожна дитяча робота — це яскраве відображення реалій сьогодення та мрій про мирне і щасливе дитинство.

Ці роботи були розміщені на онлайн-виставці V Всеукраїнського конкурсу дитячого малюнка серед школярів з порушеннями слуху «Діти проти війни», яку мали можливість оглянути всі охочі.

Нелегко довелося членам журі у складі: Олексія НАШИВОЧНИКОВА (голова журі), Анатолія КУРАЛОВА, Ольги МАТВЕЄВОЇ, Михайла ПОПЛАВКА.

Як відзначив Олексій НАШИВОЧНИКОВ, було багато цікавих робіт, особливо із Закарпаття, де діє сильна мистецька школа серед чуючих художників, які навчають і глухих школярів. Приємно, що діти прагнуть мистецтва і передають у своїх роботах своє ставлення до того, що відбувається навколо. Але серед дитячих конкурсних робіт, на жаль, траплялося досить багато плагіату. Умовами конкурсу не заборонялося використання референсів — малюнків або фотографій, які юний художник вивчає перед роботою, щоб точніше передати деталі, отримати додаткову інформацію і нові ідеї, але дехто з учасників просто перемальовував чужі роботи, що абсолютно неприпустимо.

Попри все, журі успішно виконало свою нелегку місію і визначило кращі дитячі роботи. Ось і переможці! Вітаємо їх!

МОЛОДША ГРУПА

I місце — Софія ДЮРКОВ, 10 років, учениця Ужгородської спеціальної школи I-III ступенів Закарпатської обласної ради — за роботу «Українська родина»;

II місце — Аріна РЕВЯКІНА, 10 років, учениця Комунального закладу «Запорізька спеціальна загальноосвітня школа-інтернат «Джерело» Запорізької обласної ради — за

роботу «Нам потрібен мир!»;

III місце — Богдана ЙОВБАК, 8 років, учениця Ужгородської спеціальної школи I-III ступенів Закарпатської обласної ради — за роботу «Дерево життя»;

СЕРЕДНЯ ГРУПА

I місце — Матвій КАРЧЕВСЬКИЙ, 12 років, учень Ужгородської спеціальної школи I-III ступенів Закарпатської обласної ради — за роботу «У рідних Карпатах»;

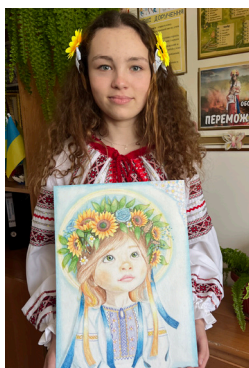
II місце — Олександр ЕТВЕШ, 12 років, учень Хустської спеціальної загальноосвітньої школи I-III ст. Закарпатської обласної ради —

за роботу «А життя продовжується»;

III місце — Вікторія П'ЄНТА, 12 років, учениця Хмельницької спеціальної загальноосвітньої школи № 33 — за роботу «Дитинство без війни»;

СТАРША ГРУПА

I місце — Алла КОРОСТАШ, 16 років, учениця Володимирської спеціальної школи Волинської обласної ради — за роботу «Моя мрія — мирне майбутнє»;

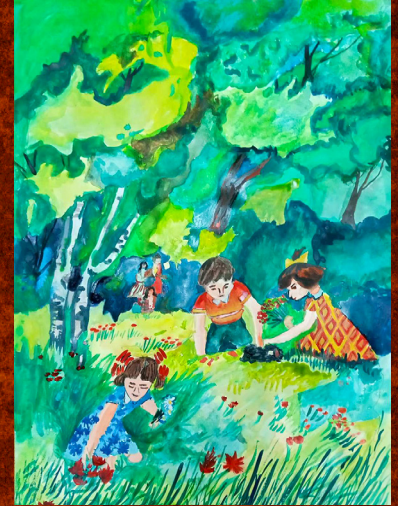

II місце — Юлія ШВАЛЬ, 17 років, учениця спеціальної школи в м. Острог Рівненської обласної ради — за роботу «Наш захист — Бог і ЗСУ!».

III місце — Інга СТАШЕНКО, 18 років, учениця КЗ «Новомиргородська спеціальна школа Кіровоградської обласної ради» — за роботу «Я хочу жити!».

Вітаємо всіх переможців і бажаємо подальших успіхів!

Завдяки спонсорам: «Rosa», «MEGOGO» (проект «Дивись як чутно») і БО «МВФГ «Чую серцем»» переможці отримали призи, а учасникам з молодшої групи, які живуть і навчаються у прифронтових регіонах, БО «МВФГ «Чую серцем»» надав свої заохочувальні подарунки.

Завершився
V Всеукраїнський конкурс
дитячого
малюнка серед школярів
з порушеннями слуху
«Дітям потрібне життя»